

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: V. Boico
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

Dosarul nr. 2ra-836/18

ÎNCHEIERE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu prin intermediul avocatului Ala Ungureanu și recursului declarat de Mihai Vioară,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihai Vioară împotriva lui Corneliu Vioară și Liliane Vioară cu privire la recunoașterea calității de moștenitori nedemni și cererea reconvențională depusă de Tamara Vioară, Liliana Vioară și Corneliu Vioară împotriva lui Mihai Vioară și Ion Nastas cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat pentru încălcarea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, prin care s-a respins apelurile declarate de Mihai Vioară și avocatul Ungureanu Ala, în interesele Tamarei Vioară, Liliane Vioară și Corneliu Vioară și s-a menținut hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 05 aprilie 2016,

c o n s t a t ă :

La 10 ianuarie 2012, Mihai Vioară a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Corneliu Vioară și Liliane Vioară cu privire la recunoașterea calității de moștenitori nedemni.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că este fratele lui Nicolai Vioara, care a locuit de unul singur în apartamentul nr. xxx din str. X X Y x, mun. Chișinău din momentul procurării și până la deces.

Mai indică că Tamara Vioară, soția lui Nicolai Vioara, Liliana Vioară și Corneliu Vioară (copiii acestuia), s-au eschivat de la obligațiunile lor de îngrijire a lui Vioară Nicolai, inclusiv în perioada în care acesta a fost bolnav, toate cheltuielile fiind suportate de reclamant, nu s-au prezentat la înmormântarea acestuia, motiv pentru care consideră că în cazul dat se întrunesc temeiurile legale pentru decăderea pârâților din drepturile succesoriale ca fiind succesori nedemni.

Reclamantul Mihai Vioară solicită recunoașterea lui Corneliu Vioară și a Liliane Vioară ca fiind moștenitori nedemni și lipsirea acestora de dreptul de succesori legali asupra averii succesoriale rămase după decesul lui Nicolai Vioara.

La 27 martie 2012, Tamara Vioară, Liliana Vioară și Corneliu Vioară au depus în instanță o cerere reconvențională împotriva lui Mihai Vioară și Ion Nastas cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că sunt proprietari ai apartamentului nr. xxx din str. X X Y x, mun. Chișinău, Tamara Vioară deținând cota-parte de $\frac{1}{2}$ din apartamentul indicat în baza certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie a soților, iar Liliana Vioară și Corneliu Vioară cote-părți de câte $\frac{1}{4}$, în baza certificatului de moștenitor legal nr. 324 din 27 ianuarie 2010.

Mai indică reclamanții că apartamentul indicat a aparținut soților Nicolai Vioara și Tamara Vioară cu drept de proprietate în devălmășie.

Menționează că prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău căsătoria a fost desfăcută, iar după desfăcerea căsătoriei în apartamentul menționat a locuit Nicolai Vioara până la deces, după care apartamentul a fost ocupat abuziv de către fratele acestuia - Mihai Vioară, care ulterior a fost dat în chirie fără acordul proprietarilor.

Reclamanții Tamara Vioară, Liliana Vioară și Corneliu Vioară solicită încasarea din contul lui Mihai Vioară a sumei primite în urma transmiterii apartamentului nr. xxx din str. X X Y x, mun. Chișinău în locațiune în mărime de xxxx euro cu indexarea acesteia pentru ultimii trei ani și datoria formată în urma neachitării serviciilor comunale în sumă de xxxx lei, precum și cheltuielile legate de executarea hotărârii judecătorești în sumă de 4 730 lei cu compensarea cheltuielilor de judecată în legătură cu examinarea prezentului litigiu.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 05 aprilie 2016, acțiunea inițială depusă de Mihai Vioară a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar cererea reconvențională depusă de Tamara Vioară, Liliana Vioară și Corneliu Vioară a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Mihai Vioară în beneficiul Tamarei Vioară, Liliane Vioară și Corneliu Vioară a cheltuielilor suportate de reclamanți în urma executării silite a hotărârii judecătorești din 24 noiembrie 2010 în sumă de 4730 lei, datoriile acumulate în urma neachitării serviciilor comunale în sumă de xxxx lei, iar în total suma de xxxx lei. În rest, pretențiile lui Corneliu Vioară, Tamarei Vioară și Liliane Vioară fiind respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, s-au respins apelurile declarate de Mihai Vioară și avocatul Ungureanu Ala în interesele Tamarei Vioară, Liliane Vioară și Corneliu Vioară și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 05 aprilie 2016.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 15 ianuarie 2018, Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu, prin intermediul avocatului Ala Ungureanu au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea cererii de

recurs, casarea deciziei Curții de Apel Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 aprilie 2016, în partea respingerii acțiunii reconvenționale cu emiterea în această, a unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea reconvențională înaintată de către Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu.

În motivarea cererii de recurs a invocat că hotărârile instanțelor judecătorești, în partea recurată, sunt unele ilegale și neîntemeiate, deoarece concluziile instanței de apel sunt unele contradictorii cu circumstanțele cauzei și probele administrate în prezenta cauză. Totodată instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

La 19 februarie 2018, Vioară Mihai a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând repunerea în termen a cererii de recurs, admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 aprilie 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii de recurs a invocat că hotărârile instanțelor judecătorești sunt neîntemeiate, emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept procedural, indicând că pricina a fost judecată în absența acestuia, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa recurenților Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu la 06.11.2017 (f.d. 95 vol. III), cât și faptul că la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra momentul comunicării acesteia, recursul înaintat de către Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu, prin intermediul avocatului Ala Ungureanu se consideră declarat în termen.

Examinând temeiurile recursurilor enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursurile declarate de către Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu, prin intermediul avocatului Ala Ungureanu și Vioară Mihai sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

Cu referire la recursul declarat de către Vioară Mihai, examinând admisibilitatea acestuia, Colegiul constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unui din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3

judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că, la 01 noiembrie 2017, Vioară Mihai a primit, sub semnătură, copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 (f.d. 94 vol. III), totuși, la 19 februarie 2018, contrar prevederilor art. 434 Cod de procedură civilă, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 129-130 vol. III), înafara termenului legal.

În acest context, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, se va reitiera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului.

Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

Față de cele relevate, nu pot fi luate în considerație argumentele recurentului precum că a luat cunoștință cu decizia Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, la 22 decembrie 2018.

Or, Vioară Mihai fiind persoană interesată în examinarea prezentului litigiu, avea obligația de a întreprinde măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat, ce a generat omiterea termenului de declarare a recursului.

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit pct. 51-52*).

Raportând aspectele descrise *supra*, Colegiul menționează că, CtEDO în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007*), în speță contestarea la timp a actului judecătoresc.

Prin urmare, recursul declarat de Vioară Mihai la 19 februarie 2018 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă,

de a considera recursul inadmisibil.

Cu referire la recursul declarat de către Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu, prin intermediul avocatului Ala Ungureanu, examinând admisibilitatea acestuia, Colegiul constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu, prin intermediul avocatului Ala Ungureanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci au formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului, invocate în speță, sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu, prin intermediul avocatului Ala Ungureanu ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433, 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Vioară Tamara, Vioară Liliana și Vioară Corneliu, prin intermediul avocatului Ala Ungureanu și de către Mihai Vioară, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță